

R e s p u b l i c a

B h a r t r h a r i /VII stol. po kr./:

V touze po jmění já kopal zemi, rudy tavil,
 v trudu králům sloužil, po všech mořích jsem se
 plavil,
 kouzelnictví oddán na hřbitově trávil noci,
 nezískal ni groš. Dnes, Touho, pusť mě ze své noci!

Rozhlasová stanice "D e u t s c h e W e l l e"

Adresa : Deutsche Welle, 5 Köln, Postfach 100 444, Bundesrepublik
Deutschland

"Salonek dočasně uzavřen."

Spásovatel a básník Jan Š n a j d r vydal na Zápědě sbírku "Salonek dočasně uzavřen". Seznámíme vás s pozadím vzniku knihy a uveřejníme dvě z povídek.

Jan Šnajdr, kterého milovníci populární hudby v Československu znají zejména jako výborného textaře a spoluautora muzikálu "Gentleman" žije od r. 1969 ve Spolkové republice. K odchodu do emigrace se nerozhodl hned po srpnu 1968. Naopak tehdy se urychleně vrátil ze studijní cesty domů, aby slovem bojoval proti okupaci své vlasti. Spolu se svými přáteli pořádal v sále pražského klubu skladatelů večery poesie a hudby. V březnu 1969 byly pak z politických důvodů zakázány. Nedlouho na to je zakázán i televizní přenos písně "Musím zpívat dál" se Šnajdrovým protestujícím textem, která před tím na festivalu v Bratislavě postoupila do finálové soutěže. V téže době dostává Hudební divadlo v Karlíně pokyn stáhnout z pořadu jednu z operet Járy Be n e š e, kterou Šnajdr zaktualizoval a doplnil proti-okupačními písničkami. Odříznut od svých posluchačů odjíždí Šnajdr do rodných jižních Čech a krátce na to se připravuje na odchod do zahraničí. Před odjezdem se vrací do Prahy, chodí po pražských hospůdkách, kde má mnoho známých z různých všech vrstev obyvatel. Sedává nejčastěji v salonku "U Anduly" na rohu Vinohradské třídy a Italské ulice. Poslouchá a ukáďá do paměti jejich vyprávění. Nejčastěji se tehdy pochopitelně hovořilo o situaci v zemi, o politických pádech a kariérách, o hrdinství i zkřivené páteři, o prověrkách a existenční nejistotě a hlavně o nevítaných hostech ve vojenských uniformách. Tyto vyprávění tvoří základ ve sbírce "Salonek dočasně uzavřen", která dostala svou konečnou podobu až za hranicemi.

Jan Šnajdr využil v září 1969 možnost, kterou mu poskytlo uvedení jeho a Ondrěčka v a muzikálu v západoněmeckém městě Güssenu. Odejel na premiéru a domů se už nevrátil. Usadil se v Bavorsku u jezera Börd. A nyní první z povídek:

" L e g i t i m a c e "

"Tak jí mám v kapse. No co koukáte? Mám rodinu a nejsem žádný hrdina. Rodinu si mě tam podávali a já pindal a pindal. Á, myslím, že jsme byli všichni rádi, když to skončilo. Všichni toho totiž na sebe víme dost. A tak je to vlastně fraška. Jo, smutná. Ale co, život jde dál. Mám novou partajní legitimaci. No tím se přeci mezi námi nic nezměnilo. Kač dělat hrdinu. Čest práci - klidně. Ona mi kvůli tomu huba neupadne. No, nemám pravdu Pepíku? Áť žije Sovětskej svaz. A zaplácat - proč ne? Dělalí ~~xxxxxxx~~ jsme to před tím jinač Karlíku? Řeknou třeba, že prší. Nebe je sice bez mráčku, ale já dělám, že na mne kape. Jo, kolik mi to kape? Víc než dva tisíce měsíčně. Když se to tak vezme já tomu vlastně vůbec nevěřím, ale já se tak přemáhám, že tomu věřím. No prší, no za dva tácy měsíčně. Tak se to musí dělat kamarádi. Máte námítky? Přece vždyť se to takhle koulelo dvacet let. Já dyl. Předtím za války jsme taky uměli bejt loajální. Když se nikdo do ničeho nepletl měl svatej pokoj. Zorky i šneps. No a přežili jsme to. Ale možná dobře, že to takhle dopadlo. Kdybysme totiž měli uskutečňovat hesla, která se proklamovala, to by se u nás muselo začít mokat a to jsme se za ty roky už odnaučili. Takže co, raději k "tomu tam přimkni se dubisku" to už říkal

Kollár. Když se tak podíváte zpátky po našich dějinách. Ona to někdy musela švejkárna. Obrovský kolohněti si dávali do zubů a my se jim pletli pod nohama. A tím pádem jsme se v tom naučili bruslit. Jak já to tak vidím, myslím, že ane z tohohle toho mračna se blejskat nebude. Ono se to nebe podebralo úplně jindy nežli nad Řípem. Ale ono se to zase úplně uklidní. Ochladnou poslední vášně. Ti co se cpali ke korýtkům se k nim taky dostanou, a my jim k tomu zatleskáme, protože moc bez potlesku nešmákuje. Na nám přece kvůli tomu ruce neupadnou. V práci se to nějak vydrží - dál se hraje mariáš a vypráví anekdoty. A těm vlasatým klukům taky jednou zřídnu vlasy. Jejich děti si na ně možná vymyslejí něco nového. To je úplná normálka. Jo já jsem tčeka s tou novou legitimací prověřená zdravá síla. No jo, tebe Fepíku holt neprověřili a tys k nám Karlíku nikdy nevstoupil. A já si přesto myslím, že bychom měli držet všichni dohromady. Třeba by se mělo říct výčepnímu, aby líp proplachoval trubky, protože přece my, hehe žižkovský kluci, my přece nebudeme pít kvůli politice místo piva splašky. Tak se napijem ne? No tak, Karle ... Fepíku? ... Co je s váma? Co se na mně tak koukáte? Jo vy se na mně zlobíte. Já mám rodinu, no. Jakej já sem hrdina. A proč nic neříkáte? Vy se na mně zlobíte, vidíte? Vám prostě dneska nebere pivo. Co ste tak zařezaní Hergot ... Tak už něco řekněte.....

" B í l á p a n í "

*Zhanobili mě Lenina. Ačkoliv jsem ho došel v nadživotní velikosti a v termínu. Rozbalil jsem ho, opřel o zeď, aby neupadl a teď čekám jak ho soudruzi z kulturního domu přijmou.

"Oči má dobrý, ale vypadá moc přísně" řekla knihovnice.

"Na koho se mračí" zeptal se náměstek.

"Ká starosti" začal jsem zdůvodňovat, "zrovna vymejší elektrifikaci, všinněte si vzadu ty dráty".

"Pche," obdařil mě úsměvem ředitel kulturního domu, "ale mohl bys nám soudruhu výtvarníku vysvětlit proč drží v ruce ten srolovanej papír?"

"Dekret o půdě" opravuji. "Musí být srolovanej, protože by jinak zabrał moc místa. Navíc bych musel napsat celej text a já písienka nerad."

"Chm, zajímavý... my pokud si vzpomínám jsme objednali Vladimíra Iljiče, aby mluvil k dnešku. Že jo soudruzi." To prohlásil ředitel a ostatní horlivě přikývli. A pak už jedna připomínka stihala druhou.

"Proč Lenin ukazuje doprava, měl by spíš ukazovat do-leva, ale ne zas moc, aby to nevypadalo levičácky. A nebo tenhle hnědej puntík, vypadá skorož formalistickycky. Taky by jsi mohl být soudruhu taktnější" prohodil vyčítavě náměstek, bývalý holič.

"Měl jsi Lenina vymalovat alespoň s čepicí na hlavě? V duchu jsem si říkal buď klidnej a vydrž. Co se vlastně děje. Nic. Sovětští cukráři vyrábějí dorty se žárovkami k leninskému výročí sestavenými do svítícího nápisu "Lenin naše světlo". Ředitel se na mně káravě podíval:

"Soudruhu, proč si neděláš poznámky. Měl by sis více věžit připomínek našich pracujících. Děleš to svý umění přece pro lidi."

Vytáhl jsem z kapsy blok a psal jsem: je moc šedivej takže vypadá přísně víc okru, schází rucej prapor. Zdůraznit víc dráty vysokýho napětí a táhnout je do polí. Komunismus to se rozná elektrifikace plus Sověty. Přimalovat bekovku. Ruku víc doleva, ale ne zas moc. Pozor! Dětská nemoc - levičáctví. Měl jsem už popsané tři stránky, ale ředitel pořád ještě nebyl spokojen.

"Soudruzi, soudruzi na to nejdůležitější pořád ještě zapomínáme. Cožpak nevíte, že Vladimír Iljič poctil svou přítomností i Prahu? No, no kdypak to bylo? Kdy se konala historická "Pražská konference"? Ale no tak, no tak soudruzi. Přece jsme to probírali v marxistickém kroužku." Vidím, že vlevo nahoře je kousek volného místa, kde vlastně překáží obloha. Že bych tam mohl vykolorovat Hradčany.

"Výborně! Ale jen v siluetě soudruhu výtvarníku, aby to nevypadalo jako... jako polopatizmus. Musí to být realismus, no... chápeš přece a vůbec by bylo nejlepší, kdybys ještě než obraz přemaluješ navštívil Leninovo museum a vůbec šel Prahou po Leninových stopách. Jo, a nezapomeň prostudovat archivy." "Tak čest, soudruhu. Mnoho zdaru v tvářící práci!"

Zbalil jsem Lenina v podpeždí pokud to vzhledem k jeho nadživotní velikosti šlo. A vidím, že jsem z toho čím dál tím tumpachovější. Co kdybich mu tak přimaloval do ruky místo "Dekretu o půdě" půllitr. No asi bych dopadl stejně. Ať jim ho malují sebelíp, stejně se jim nelíbí protože pánové, je to pomsta za Bílou

li. Já měl o tom s ředitelem soud. Prohrál ho, ani podnikovej právník ho neza-
chránil. To bylo jx před srpnem, ještě než nás tak nádherně osvobodili. Cbrod-
nej proces vrcholil, ředitel kulturního domu videl na vlásku. Vytýkali mu všel:
jaký seky, který nadělal za posledních 20 let. A tak se začal na rychlo předě-
lávat, ale moc mu to nepomohlo. V tý době jsme připravovali estrádu nazvanou
"Bílá paní". Pořad o slavný zpěvačce Destinový. No a já měl navrhnout plakát.
Shodou okolností jsem se objevil v ředitelově kanceláři ve chvíli, kdy schvalo-
val rozpočet a sl,šel jsem jak říká:

"E, poslyšte soudruhu nešla by nám ta Destinová jako brigádnický, vždyť
je to pro pracující, že jo. a vůbec prosím vás jakou ona má honorářovou třídu?
Je někde v angažmá a nebo na volný noze? Poslyšte nezpívala ona svýho času na
Fidlovačce?"

Účetní strdl, chechtal jsem se až do večera. A protože jsem člověk nezi-
štnej, nenechal jsem si ten velkolepej výrok pro sebe. Za pxiár dní se mu smála
už celá Praha. Ředitel předstíral, že o ničem neví, ale lidi mu to připomínali.
Zvlášť, když už cítili, že co nevidět padne. Zažaloval mě pro urážku na cti,
ale dopustil se chyby zapoměl totiž, že účetní je svědek. Rusové ho zachránili,
udržel se v sedle. Nakonec to odnesl účetní. No a já si dávám pátý pivo a přeme-
jšlím kdo to asi ddnese nejvíc. Em, asi Lenin. Sami mě donutěj, abych ho
zpackal. A s chutí.